

**Strateški načrt specialne knjižnice Andragoškega centra Slovenije (ACS)
za obdobje 2024–2028**

Strateški načrt je bil potrjen na 20. redni seji Sveta ACS 22. februarja 2024.

Ljubljana, 2024

Kazalo

1	Uvod	1
2	Dejavnosti in poslanstvo.....	2
3	Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti.....	3
3.1	Prednosti	3
3.2	Slabosti	3
3.3	Priložnosti	4
3.4	Nevarnosti	5
3.5	Povzetek raziskave.....	5
4	Programske usmeritve za obdobje 2024–2028.....	6
4.1	Strateški cilji in kazalniki uspešnosti.....	6
4.1.1	Strateško področje 1: Razvoj in upravljanje knjižnične zbirke	6
4.1.2	Strateško področje 2: Uporabniki knjižnice.....	7
4.1.3	Strateško področje 3: Prostor.....	8
5	Zaključek.....	9

1 Uvod

Specialna knjižnica Andragoškega centra Slovenije (ACS) deluje kot del imenovanega nacionalnega zavoda. Deluje v prostorih matične organizacije na Ulici Ambrožiča Novljana 5 v Ljubljani.

Akt o ustanovitvi ACS, ki je bil objavljen v Ur. l. RS 27. septembra 1991, v 3. členu navaja dejavnosti zavoda, med drugim *»opravlja knjižničarsko dejavnost in vzdržuje programoteko in medioteko na področju izobraževanja odraslih«*.

Prvo knjižnično zbirko Knjižnice ACS je sestavljalo gradivo, ki so ga donirali ustanovitelji iz svojih zasebnih zbirk, javni zavodi, kot je bila Skupnost izobraževanja odraslih, univerze, kot je Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, in drugi. Gradivo so zaposleni pridobivali tudi z medknjižnično izmenjavo in izdajanjem lastnih publikacij.

Vstop v sistem COBISS je omogočil sistematično izgradnjo knjižnične zbirke, usmerjene predvsem v publikacije s področja izobraževanja odraslih in povezanih področij: sociologije, izobraževanja, filozofije, psihologije. Skladno z razvojem dejavnosti ACS je rasla tudi knjižnična zbirka. Ob nastanku strateškega načrta jo oblikuje približno 11.000 inventarnih enot in 38 naslovov serijskih publikacij. Enote so v istem prostoru, v odprtem dostopu, razporejene po oznakah UDK, ki so za področje izobraževanja (37) razdeljene na manjše enote. Poleg tiskanega gradiva je na voljo veliko avdio- in videogradiv, ki so nastala v sodelovanju strokovnjakov ACS za potrebe domačih in mednarodnih projektov in v sodelovanju z drugimi domačimi in mednarodnimi ustanovami. Vse več je elektronskih publikacij. Referenčno gradivo je razporejeno na posebnih policah. Vanj vključujemo tudi izdaje matične ustanove.

Od začetka delovanja ustanove je knjižnica namenjena zaposlenim in zunanjim uporabnikom. Sprva je za slednje imela vnaprej določene uradne ure, pozneje smo se odločili za obisk knjižnice po vnaprejšnjem dogovoru. Opozorilo v zvezi s tem je javno objavljeno tudi na spletni strani ACS in spletišču COBISS. Izposoja teče v segmentu Izposoja COBISS3. Uporabljamo tudi segment Medknjižnična izposoja.

Poleg zakonskih in pravnih podlag, ki opredeljujejo naloge in delo matične organizacije, delovanje Knjižnice ACS narekujejo in usmerjajo še:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, št. 96/2002, št. 92/2015),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/2007, št. 68/2008, št. 110/2013, št. 56/2015, št. 59/2019),
- Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (Uradni list RS, št. 63/2016),
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/2007), Splošna uredba o varstvu podatkov (Uradni list EU, št. 679/2016),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003, št. 70/2008, št. 80/2012),
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev,
- Navodilo za odpis in izločanje knjižničnega gradiva (NUK, 31. 1. 2013),
- Strokovni standardi za specialne knjižnice (26. 11. 2018 – 25. 11. 2028),
- Pravilnik o delu knjižnice ACS (20. 6. 2008).

2 Dejavnosti in poslanstvo

S svojim poslanstvom Knjižnica ACS sledi poslanstvu matične organizacije. Ta je zavezana krepitvi kulture vseživljenjskosti učenja ter prispevanju k pravičnemu, dostopnemu in kakovostnemu izobraževanju in učenju vseh odraslih prebivalcev Slovenije. V ta zapis smo združili različne deležnike: predstavnike politike, stroke, izobraževalce odraslih in praktike v najširšem smislu.

Knjižnična dejavnost zavoda nudi podporo matični ustanovi pri vseh njenih dejavnostih. V poslanstvo Knjižnice ACS smo zato zapisali, da je *podpirati prizadevanja vseh odraslih pri branju, raziskovanju in krepitvi spretnosti na vseh področjih življenja. Pri tem posebno skrb namenja specifičnim uporabnikom, npr. študentom in učiteljem, raziskovalcem, odločevalcem, nosilcem stroke izobraževanja odraslih.*

Knjižnična zbirka Knjižnice ACS vsebinsko sledi dejavnostim matične ustanove: andragoškemu spopolnjevanju, informiranju, razvoju kakovosti, neformalnemu učenju, ozaveščanju, spodbujanju različnih vrst pismenosti, podpori sistemu, raziskovanju, svetovanju in vrednotenju. Zaposleni strokovnjaki pripravljajo podlage, dejavno sodelujejo pri pripravi in prenovi zakonodaje. Oblikujejo programe za izobraževalce odraslih in jih usposabljaajo za delo z udeleženci. Pripravljajo vrsto programov za neformalno učenje ter ozaveščajo tako splošno kot strokovno javnost in odločevalce o pomenu učenja in izobraževanja za krepitev kakovosti življenja. Da lahko razvijajo te dejavnosti, potrebujejo podporo in informacijske vire, ki jih pridobi, poseduje in hrani knjižnica.

Strokovnjaki, zaposleni na ACS, samostojno in v sodelovanju z drugimi (tudi iz drugih domačih, tujih in mednarodnih ustanov) pripravljajo in organizirajo številne akcije, kot so Tedni vseživljenjskega učenja (TVU), Dnevi svetovanja za znanje, Nacionalni mesec skupnega branja (NMSB), Festival za tretje življenjsko obdobje, Kulturni bazar idr. Sodelujejo v mednarodnih (npr. Uresničevanje Evropskega programa za učenje odraslih – projekt EPUO, Youthreach) in domačih projektih (npr. Podnebni cilji v vzgoji in izobraževanju, bralna pismenost) oz. jih vodijo (Študijski krožki, Finančna pismenost za odrasle, VŽU preboj idr.). Pomembna ciljna skupina naštetih dejavnosti so najranljivejši posamezniki, ki so se iz najrazličnejših razlogov znašli na robu družbe in jih je najtežje doseči.

Vključenost v mednarodne organizacije in zveze s podobnimi prizadevanji sodelavcem ACS omogoča kakovostno sodelovanje s podobnimi organizacijami iz drugih držav in Evropsko komisijo. Zaposleni sodelujejo na številnih domačih in mednarodnih dogodkih, namenjenih razvoju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, informiranju, ozaveščanju in širjenju dobrih praks s teh področij. Pogosto nas obiščejo skupine strokovnjakov iz tujine, saj imajo odmevne akcije ACS mednarodni domet. Pri ozaveščanju o pomenu izobraževanja in učenja odraslih sodelujemo z drugimi zavodi za izobraževanje in visokošolskimi ustanovami, ki izvajajo programe pedagogika, andragogika in sociologija. Študente, ki jih zanimajo dejavnosti našega zavoda, povabimo na obisk in jim dajemo podporo pri njihovem študiju. V okviru teh predstavitev gostje obiščejo knjižnico.

Leta 2023 se je ACS pridružil Mreži občanske znanosti v Sloveniji, Knjižnica ACS pa je postala del njene infrastrukture.

3 Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti

Analizo, na kateri temelji strateški načrt Knjižnice ACS, smo pripravili na podlagi ankete, izvedene med notranjimi (zaposlenimi) in zunanjimi deležniki (člani), ki so knjižnico obiskali v zadnjih treh letih.

3.1 Prednosti

Anketiranci so izpostavili te prednosti:

- veličasten nabor strokovne literature s področij delovanja matične organizacije, torej izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja;
- podpira založniško dejavnost zavoda – svetuje pri oblikovanju kolofona, pridobi CIP, odda obvezne izvode;
- urejenost: knjižnica ima izdelana dokument o razvoju knjižnične zbirke ter pravilnik o delovanju;
- specializiranost: domača in tuja strokovna gradiva, ki so dostopna le v naši knjižnici;
- prijazna in razgledana knjižničarka, osredotočena na gradiva s področja izobraževanja odraslih, ki hitro pridobi in preveri strokovne informacije glede področja in gradiv;
- dostopnost, svetovanje in pomoč;
- svetel prostor in velika čitalnica, v kateri se je možno pogovoriti in dobiti nasvet oz. usmeritev o gradivu;
- vpetost v širše družboslovje in vseživljenjsko učenje;
- beleženje gradiv, izdanih v matični organizaciji;
- naročanje najsodobnejše domače in evropske (svetovne) literature;
- čas izposoje za zaposlene ni omejen, možnost medknjižnične izposoje, možnost naročila nove literature;
- se z njo poistovetimo, iz nje črpamo in k njenemu bogastvu prispevamo, da je z nami vse od nastanka ACS in zato verno odraža razvoj izobraževanja odraslih v več kot 30 letih, je del naše identitete in neločljivo povezana z našimi dejavnostmi, ni izolirana, toga, zgolj znanstveno-strokovna, temveč odraža stroko, prakso in celo politiko izobraževanja odraslih;
- viri in literatura s področja andragogike, ki jih ne dobimo študenti andragogike niti na Filozofski fakulteti.

3.2 Slabosti

Odgovori so osvetlili nekatere slabosti:

- omejen odpiralni čas;
- slaba prepoznavnost v različnih strokovnih krogih in širši javnosti;
- knjižničarka mora poleg skrbi za vire, knjižnico in objave skrbeti tudi za drugo delo (podpora dogodkom ipd.); zahtevnejše in nove vloge knjižnice ne pridejo do izraza, jih niti ne poznamo, zato najverjetneje tudi ne znamo primerno odgovoriti na to vprašanje;
- od strokovne knjižnice vsekakor pričakujem aktivnost in podporo raziskovanju in razvoju (manj pa promociji in ozaveščanju);
- lokacija – oddaljenost od fakultet;

- omejen prostor in posledična natrpanost z gradivi, slabša preglednost in majhen manevrski prostor;
- občasno premalo denarja (a se najdemo);
- premajhna prepoznavnost in izrabljenost vsega bogastva, ki ga premore – vsemu trudu pri ozaveščanju navkljub;
- slabša ponudba specifičnih tem in novejših publikacij;
- premajhna promocija knjižnice, knjižnica ni dovolj poznana, zato je obisk skromen;
- vprašanje dostopnosti, kadar knjižničarka ni navzoča v knjižnici;
- pomanjkanje formalnega povezovanja z drugimi knjižnicami s podobno specializacijo;
- pomanjkanje denarja za vključitev v konzorcij mednarodne znanstvene literature;
- pomanjkanje ozaveščanja o novejših izdajah slovenske strokovne literature in publikacij s področja andragogike in sorodnih ved.

3.3 Priložnosti

Zaposleni in člani knjižnice so opozorili na te priložnosti:

- širše obveščanje o knjižnih novostih; predstavitve novih gradiv knjižnice; večja promocija knjižnice v strokovni in najširši javnosti;
- mogoče malo več promocije, oznake za knjižnico na vidnem mestu ob vhodu v ustanovo, informacije v predavalnici, da se udeleženci spomnijo na možnost njene uporabe;
- iz *strokovne* bi jo jaz preoblikovala v študijsko, gotovo so kake posebne zahteve za to, prostorske in še kakšne, a mi deluje privlačnejše. Zagotovila bi, da ima vso slovensko andragoško knjižno produkcijo, za zaposlene bi novosti redno predstavljali. Ne vem, koliko bomo lahko šli v korak z tujo andragoško literaturo, a bi na nek način morali;
- organizacija dogodkov, vezanih na nove kupljene knjige,
- obveščanje zaposlenih o novih knjigah v knjižnici;
- selitev naših pogovorov o knjigah v ambient s knjigami;
- postaviti knjižnico na zemljevid knjižničnega dogajanja: dogodki za študente, strokovna srečanja, dogodki ob izidu novih publikacij ACS;
- zagotovitev dostopa do Web of Science (WOS) oziroma Social Sciences Citation Index (SSCI);
- e-knjige, elektronski dostop do revij;
- vsebinska promocija posameznih strokovnih področij, ki jih pokriva fond naše knjižnice – predstavitev naše knjižnice širšemu bralstvu (recimo vsem, ki se ukvarjajo s šolstvom – celotna vertikala);
- iskanje še drugih novih priložnosti za širjenje andragoških del – sposobnost odzivanja na spremembe;
- morda bi se lahko dobivali na srečanjih na določeno strokovno temo (ob prebrani literaturi) ali na predstavitvah novih knjig, ki so tematsko obarvane (kupljene z denarjem posameznih projektov);
- konkretna akcija v Nacionalnem mesecu skupnega branja (NMSB);
- dobra založenost s strokovno literaturo, dostopnost online gradiv;
- strokovnost knjižničarke, ki pomaga iskati gradivo in svetuje;
- strokovna rast, podpora objavam in podpora seznanjanju zaposlenih z domačimi in mednarodnimi novostmi na strokovnem področju;

- pri vseh aktivnostih, povezovanju z izvajalci in partnerji, nacionalnimi in mednarodnimi projekti izraziteje promovirati in izpostavljati knjižnico kot specializirano knjižnico za gradiva na področju izobraževanja odraslih, ki ima najpopolnejšo zbirko gradiv in literature za to področje;
- več sodelovanja s študenti;
- vključenost v nacionalni sistem in s tem dostopnost do drugih knjižnic in izmenjav;
- tematske razstave in manjši, ciljno naravnani dogodki za obstoječe in potencialne uporabnike;
- še v večji meri podpreti založniško dejavnost ACS – dogodki ob izidu publikacij, ki so zanimive za specifične skupine ali najširšo javnost;
- razvrščenost gradiva po tematikah, sklopih.

3.4 Nevarnosti

Rezultati ankete kažejo nekaj nevarnosti:

- izgubljanje dostopa do revij, na katere smo bili v preteklosti naročeni;
- zastarelost gradiv in natrpanost z neaktualnimi gradivi;
- izoliranost tiskanih gradiv, ki so pač dostopna le z obiskom v živo ali pošiljanjem po pošti;
- da možnost neposrednega dostopanja do e-virov uniči pomen posrednice – knjižnice oziroma knjižničarke; to je obenem tudi priložnost, saj je treba vlogo obojega redefinirati, da bo ohranjen njun pomen;
- zmanjšanje ali ukinitve financiranja, premalo sredstev za novosti in potencialna neaktualnost;
- nezanimanje uporabnikov knjižnice;
- nerazumevanje vloge knjižnice,
- kadrovske omejitve,
- prehod na digitalno poslovanje;
- ukinitve knjižnice ali združitve s podobno knjižnico;
- knjige niso dostopne vsem, bolj posameznemu naročniku? (knjige za projekte, kupljene iz projektnih sredstev);
- manjši obisk zaradi večje dostopnosti online in skeniranih gradiv;
- prostorska stiska;
- omejene možnosti bogatenja knjižnega fonda;
- nasilna digitalizacija, ki bi vodila v odsotnost obiska in posledično brezosebnost.

3.5 Povzetek raziskave

Analiza vprašalnikov kaže tako na dejanske prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti, ki zadevajo našo knjižnico, kot nekoliko tudi nepoznavanje delovanja in poslanstva. Knjižnica ACS je specialna in ne strokovna; kot taka je namenjena študiju, torej formalno preimenovanje ni na mestu.

Med prednostmi in priložnostmi je opaziti zavedanje, da naša knjižnica zaposluje ustrezen kader, ki se stalno izpolnjuje in je na voljo za svetovanje in pomoč. Realno so izpostavljene tudi slabosti in nevarnosti – od digitalizacije do vse večjega poseganja po gradivih vprašljive kakovosti, objavljenih na spletu. Zaznati je tudi skrb za nadaljnji razvoj.

Odgovori so jasno potrdili pomen in vlogo specialne knjižnice za izobraževanje odraslih. S tem dajejo podlago za opredelitev ključnih izzivov tako za matično ustanovo kot financerja – Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje.

4 Programske usmeritve za obdobje 2024–2028

4.1 Strateški cilji in kazalniki uspešnosti

V tem strateškem načrtu želimo na podlagi opravljene analize izpostaviti tri prednostna področja: (1) razvoj in upravljanje knjižnične zbirke, (2) uporabniki in (3) prostor. Vsako bomo podrobneje opisali, zanj opredelili strateške cilje in kazalnike uspešnosti. S tem se želimo na podlagi dejanskega stanja in analize SWOT pomikati k večji uspešnosti Knjižnice ACS.

4.1.1 Strateško področje 1: Razvoj in upravljanje knjižnične zbirke

Opis in stanje

Specializirano knjižnično zbirko v Knjižnici ACS sestavljajo knjige, serijske publikacije, gradivo na elektronskih nosilcih (avdio- in videoposnetki) in elektronski viri. Vse gradivo je v prostem dostopu, razporejeno po vrsticah UDK. Čitalnica je v istem prostoru. Na voljo je 8 čitalniških mest z dostopom do spleta, fotokopirni stroj in možnost skeniranja. Na željo uporabnika gradivo natisnemo, fotokopiramo ali skeniramo.

Temelj knjižnične zbirke je gradivo s področja izobraževanja odraslih. Ta del knjižničnih polic je tudi podrobneje razdeljen na vsebinska področja. Specialna knjižnica na ta način podpira delovanje matične ustanove, ponuja možnost poglobljenega raziskovanja, študija, je vir za nadaljnje proučevanje področja. Na voljo je tudi gradivo s povezanih družboslovnih področij; psihologije, sociologije, etnologije, naravoslovja in podobnih ved, povezanih s trajnostjo, komunikacije, kadrovskega menedžmenta, literature in jezikoslovja.

V knjižnici je približno 11.000 enot gradiva. Zavod je preko knjižnice naročen na 38 strokovnih in znanstvenih revij, ki jih izdajajo domače in tuje založbe. Nekatere so tiskane, druge elektronske. Tematsko so vezane na vsa področja, ki se povezujejo z izobraževanjem odraslih: sociologijo, filozofijo, pedagogiko, andragogiko, zaposlovanje in kadrovskega menedžment. Posebno zbirko sestavljajo izdaje naših partnerjev in ciljnih skupin. V tem smislu so zelo plodni študijski krožki. Njihovo gradivo hranimo na posebni polici. Občasno organiziramo tematske razstave knjižničnih gradiv in dogodke.

Knjižnica ACS sledi založniški dejavnosti matične ustanove. Knjižničarka urednikom publikacij svetuje o pomenu in pridobitvi zapisa CIP, obveznih izvodih, bibliografijah zaposlenih in drugih avtorjev. Oddaja obvezne izhode (na spletu in fizično) ter poskrbi za vpis avtorstev v osebne bibliografije.

Zaposleni in uporabniki so v anketi opozorili na pomanjkanje dostopa do baz podatkov in sodobnih tujih znanstvenih revij, ki prinašajo najnovejša spoznanja. Med nevarnostmi so pod vprašaj postavili aktualnost knjižnične zbirke in digitalizacijo kot grožnjo.

V letu 2018 smo se udeležili sestanka v NUK, da bi se pozanimali o možnosti vstopa v konzorcij za dostop do znanstvene literature. Izkazalo se je, da je finančni vložek za zavod previsok, zato smo od pogajanj odstopili. Ponovno se je ta težnja pojavila v letu 2021, ob začetku projekta Podnebni cilji v vzgoji in izobraževanju. Šlo je za dvoletni projekt, tako da bi bil vstop v konzorcij kratkotrajne narave, zato smo se raje odločili za nakup knjig z obravnavanega področja. Zanje smo uredili posebno polico in o novi pridobitvi izdatno ozaveščali po komunikacijskih kanalih ACS.

Uporabnikom skušamo gradivo, dostopno v konzorcijih, priskrbeti na druge načine. Iščemo publikacije, objavljene v odprtem dostopu, spremljamo akcije, v okviru katerih založbe ugodneje ponudijo gradivo, občasno poprosimo za sodelovanje knjižnico Oddelka za pedagogiko in andragogiko ljubljanske FF. Sodelovanje prinaša odlične rezultate.

Cilji in naloge strateškega področja

Stalno posodabljanje strateških dokumentov knjižnice.

1. Strateški načrt in Dokument o izgradnji knjižnične zbirke bomo pregledali in po potrebi posodobili vsaka tri leta.

Popis avdio- in videogradivo na starejših nosilcih in priprava načrta digitalizacije vsebin.

2. Do konca leta 2025 bomo popisali gradivo in se v soglasju z vodjem projektov odločili za digitalizacijo. Na ta način bomo oblikovali digitalno zbirko, ki bo na voljo tako zaposlenim kot zunanjim uporabnikom in partnerjem.

Sprotno obveščanje in ozaveščanje zaposlenih o založniški dejavnosti.

3. Ob izidu posamezne publikacije bomo obvestili zaposlene v okviru tedenskega obveščanja. Pri tem bomo sodelovali z urednico spletnih strani, ki obvestila za zaposlene pripravlja.

4.1.2 Strateško področje 2: Uporabniki knjižnice

Opis in stanje

V letu 2023 je Knjižnico ACS obiskalo skupno 46 članov, ki so si izposodili 115 enot gradiva. Za Knjižnico ACS izvedo študenti pedagogike in andragogike v okviru predavanj in obiskov naše ustanove. Zunanji uporabniki, ki se izobražujejo kot odrasli, pogosto na COBISS-u opazijo, da je gradivo dostopno (zgolj) v Knjižnici ACS. Nekateri se odločijo za medknjižnično izposajo preko svoje matične knjižnice, kar je dolgotrajnejši in dražji postopek, kot če bi neposredno obiskali našo knjižnico. Poleg tega je postopek medknjižnične izposoje po segmentu v COBISS3 postal popolnoma neoseben. Nekaj predlogov za povečanje števila obiskovalcev smo dobili v anketi.

V letih 2020 in 2021 smo ozaveščanje o dejavnosti knjižnice razširili. Na spletni strani ACS, zavihku za knjižnico, smo objavili kratek video o tem, kako deluje in kaj ponujamo. Video smo objavili na spletnih družbenih omrežjih ACS (kanalu na YouTube, profilih na FB). Za ozaveščanje o knjižnici smo uporabili publikacijo ACS z naslovom Doživljanje izobraževalcev odraslih med pandemijo, kjer smo objavili poglavje o knjižnici. Na Posvetovanju ZBDS 2023 smo predstavili proaktivno delovanje naše knjižnice in poželi nekaj pozornosti.

Cilji in naloge strateškega področja

Namestitev plakata z obvestilom o lokaciji knjižnice v seminarsko sobo, ki služi kot učilnica za udeležence izobraževanj.

1. Do konca leta 2024 Knjižnico ACS obišče med 60 in 75 uporabnikov.

Izdatnejša promocija knjižnične dejavnosti v okviru drugih dogodkov na ACS.

2. Za promocijo knjižnice bomo v soglasju z vodstvom do konca leta 2025 izbrali pet dogodkov.

Ciljno obveščanje o novih knjigah in izdajah, dostopnih v Knjižnici ACS, na profilu Knjižnice ACS.

3. Na profilu Knjižnice ACS bomo objavili med 20 in 30 tovrstnih objav na leto.

4.1.3 Strateško področje 3: Prostor

Opis in stanje

Vse dejavnosti v knjižnici se dogajajo v enem prostoru, velikem 50 m². Poleg gradiva v odprtem dostopu so v zaprtih omarah del priročne knjižnice in serijske publikacije, predvsem starejše, za katere je manj zanimanja. V letu 2019 je bila opravljena fizična inventura knjižničnega gradiva. Izkazalo se je, da prostor na policah zasedajo avdio- in videogradiva (kasete, CD-ji), ki so jih izdali ACS in druge založbe. Gre tako za izobraževalno kot poljudno in literarno vsebino v formatih, za katere danes ni več predvajalnikov. Po drugi strani pa so, zlasti lastne izdaje, dragocene, saj gre za arhivske posnetke, ki jih ni mogoče dobiti nikjer več.

Zato smo tovrstna gradiva odstranili s polic v prostem dostopu. Nameravamo jih pregledati in se odločiti, katera bomo digitalizirali, objavili v digitalni bralnici in obdelali v COBISS. S tem bomo pridobili dodatni prostor.

Ob ustanovitvi so v knjižnico prihajala tudi fotokopirana gradiva, saj številnih publikacij ni bilo mogoče več kupiti. Vodstvo zavoda se je takrat odločilo za kopije, da so strokovnjaki lahko pripravljali raziskave in druga gradiva. Te publikacije ne sodijo na knjižne police. Kolikor je bilo mogoče, smo jih v zadnjih letih zamenjali z originali, nekaj smo jih odpisali. Tudi ta postopek bo zagotovil več prostora na policah.

Veliko prostora zavzemajo lastne izdaje, ki jih v knjižnico dobimo v več izvodih. Kjer sta več kot dva, bomo ostanek umaknili v zaprto omaro, označeno kot priročna knjižnica.

Cilji in naloge strateškega področja

Pridobitev več prostora za knjige.

1. Do konca leta 2028 bomo odpisali gradivo, ki ne sodi na police, ker je neustrezno, zastarelo ali poškodovano.

2. Do konca leta 2026 bomo popisali gradivo, ki čaka na digitalizacijo.

3. V čim večji meri se bomo izognili gradivu, ki ni naročeno (od sodelavcev, darovi).

5 Zaključek

Strateški načrt Knjižnice ACS je nastal na podlagi osebnega premisleka ter pogovora v Promocijskem in informacijskem središču (kmalu Središče za obveščanje in ozaveščanje) na ACS, kamor je dejavnost knjižnice umeščena. Analiza temelji na vprašalniku, v katerem so zaposleni in člani izpostavili prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti naše knjižnice. Dokument smo oblikovali tudi v skladu s prakso in zahtevami, ki so trenutno najbolj pereče.

Na podlagi programskih usmeritev za obdobje 2024–2028 bomo oblikovali letne načrte dela. Cilje in naloge bomo natančneje opredelili. Sproti bomo preverjali uspešnost doseganja postavljenih ciljev in raziskovali razloge za njihovo morebitno neizpolnitev. Kakovost opravljenega dela bo razvidna v kompromisu med cilji in prakso.

Pripravila:

Ana Peklenik
vodja knjižnice

Dr. Nataša Potočnik
direktorica